

به نام خدا

تحقیق پیمایشی پیرامون کارایی آموزشی امکانات مدارس ابتدائی

توضیحات: مدیر محترم؛ هر بخش را به خوبی مطالعه بفرمائید و در مربع مشخص شده عددی را بنویسید که به بهترین حالت محیط مدرسه را توصیف کند.

۱- رنگ، مواد و بافت:

۲=عالی: انواع رنگ‌ها در دیوارها کف و مبلمان وجود دارد که این تنوع موجب آزردهی نمی‌شود. بافت متفاوت در بیش از دو محیط (برای مثال، دو یا چند نوع کف و دو یا چند نوع سطح مورد استفاده بر روی دیوار)، فضا فرمت‌هایی برای کودکان ارائه می‌دهد تا بتوانند مواد حسی مختلف مانند آب و ماسه را لمس کنند.

۱ = مناسب: مواد و رنگ‌ها کمی متفاوت و ملایم هستند اما آزاردهنده نیستند.

۰ = نامناسب: رنگ‌ها و مواد در تضاد و کنتراست بسیار زیادی باهم قرار دارند و آزاردهنده هستند و تمایز بسیار کمی بین نقاط مختص نمایش و فضاهای مخصوص کار و فعالیت وجود دارد.

۲- فضای بازی عمومی و مواد مورد استفاده:

فضایی برای گروه‌ها به منظور بازی با هم و با عناصری که امکان دستکاری در آنها وجود دارد؛ آیت‌هایی که به بچه‌ها اجازه می‌دهند تا چیزی را با انتخاب خود پدید آورند (برای مثال لگوها و سایر عوامل خانه سازی، خمیربازی، عروسک‌ها، ماشین‌ها و ریل‌های قطار)

۲=عالی: فضا و مواد کافی برای چهار کودک و بیشتر در بیش از سه موقعیت داخل محیط‌های یادگیری اصلی.

۱ = مناسب: فضا و مواد کافی برای دو و یا سه کودک، حداقل در دو موقعیت مکانی

۰ = نامناسب: عدم وجود مواد و فضای کافی برای بیش از دو کودک برای بازی در یک مکان.

۳- مقیاس:

۲=عالی: تمام فضاها، دارای مبلمان و تجهیزات در مقیاسی هستند که متناسب با سن افراد است. ارتفاع آنها به حدی است که سازگار با نیازهای ارگونومیک دانش‌آموزان و معلمان باشد. فراتر از یک تغییر دائمی در ارتفاع، ساختار فیزیکی که کودک بتواند آن را قبول داشته باشد (برای مثال تغییر در ارتفاع سقف، تغییر در سطوح کف، فضاها مرتفع، نوشته‌هایی که از سقف آویزان شده‌اند).

۱ = مناسب: بیشتر جوانب مرتبط با فضا، مبلمان و تجهیزات در یک مقیاس مناسب قرار دارند و در آنجا یک تغییر در ارتفاع ساختار فیزیکی روی می‌دهد (که می‌تواند دائمی و یا موقتی باشد).

۰ = نامناسب: مقیاس و ارتفاع فضا، مبلمان و تجهیزات برای یک گروه سنی و یا نیازهای کاربران مناسب نیست و یا اینکه صرفاً به نیازهای ارگونومیک معلم توجه نموده است. در آنجا هیچگونه تغییر ارتفاع قابل درکی در داخل فضا وجود ندارد.

۴- شخصی سازی: ☐

۲= عالی: آثاری که توسط کودکان ساخته شده، نمایش داده شده است و از لحاظ بصری در دسترس سایر کودکان قرار گرفته و این کار فردی و اصیل است (نه کاری بدون نقص و شبیه به کارهای سایر دانش آموزان).

۱= مناسب: ترکیبی از کارهای ساخته شده توسط کودکان و پوستره‌های تجاری که در ارتفاع مناسبی قرار دارند اما تمامی آثار دانش آموزان به نمایش گذاشته نشده است.

۰= نامناسب: هیچ کدام از آثار ساخته شده توسط دانش آموزان به نمایش گذاشته نشده است و تمامی آثار به نمایش گذاشته شده یا آثار بزرگسالان و یا پوستره‌های تجاری هستند.

۵- فضاهای یادگیری اصلی: ☐

۲= عالی: فضای یادگیری اصلی اجازه انجام فعالیت‌های متنوع را می‌دهد و در برگرفته فضایی برای آزمایش و یا کارهای پرریخت و پاش البته در کنار امکانات مختص تمیزکاری است. دانش آموزان به منابع دیجیتال و چاپ شده دسترسی دارند و مواد و مصالح پروژه نیز در فضای آماده‌سازی و ذخیره‌سازی در کنار فضاهای کاری در دسترس هستند. فضای کافی در دسترس دانش آموزان و معلمان قرار دارند تا بدون ازدحام و مشکل خاصی حرکت کنند.

۱= مناسب: امکانات تمیزکاری فقط در اتاقهای تخصصی وجود دارند و محل‌های ذخیره‌سازی و آماده‌سازی در کلاس‌های خاص در دسترس دانش آموزان هستند که می‌توان آنها را تحت نظارت قرارداد. فضای کافی برای تقریباً همه دانش آموزان که به طور فعال کار کنند و به دور اتاق حرکت کنند وجود دارد.

۰= نامناسب: دسترسی کم یا کلاً عدم دسترسی دانش آموزان به منابع و مواد دیده می‌شود و فضاهای ذخیره وسایل تنها در اختیار معلمان هستند. امکانات بهداشتی در کنار فضاهای کاری نیستند. این فضا در طول بازه‌های زمانی فعال در راستای انجام پروژه محدود بوده و با مشکلاتی همراه است.

۶- حریم خصوصی: ☐

۲= عالی: فضا و مبلمان دو و یا سه فضا برای دانش آموزان پدید آورند که در آنجا احساس حریم خصوصی داشته باشند و بتوانند از همانجا تعاملات خود را با دیگران کنترل کنند (برای مثال فضاهای نیمه بسته، گوشه‌های اختصاصی مبلمان‌ها، صندلی‌های کنار پنجره برای یک و یا دو دانش آموز).

۱= مناسب: بچه‌ها بتوانند حداقل یک فضا به عنوان فضای خصوصی خود پیدا کنند و یا اینکه این فضا را ایجاد کنند.

۰= نامناسب: هیچ فرصتی برای بچه‌ها وجود ندارد که برای خود حریم خصوصی بیابند.

۷- حرکت در فضا و مرزها: ☐

۲= عالی: فضای کافی بین تمام و یا اغلب حوزه‌های فعالیت که به دانش‌آموزان اجازه دهد بدون مزاحمت خاصی در فضا حرکت کنند و به کار خود نیز ادامه دهند؛ تمایزهای مشخصی در بین تمام و یا بخشی از حوزه‌های فعالیت وجود دارد (برای مثال جداسازی بصری، طرح بندی مبلمان، فرش، تغییر در رنگ و یا مواد)

۱= مناسب: فضای حرکتی کافی در پیرامون برخی از حوزه‌های فعالیت، احاطه محدود و یا تمایز در بین فضاهای کاری.

۰= نامناسب: نبود یا کمبود فضای حرکتی بین محیط‌های ذکر شده در بالا؛ عدم وجود تمایز در بین حوزه‌های فعالیت.

۸- مالکیت: ☐

۲= عالی: سه فضا یا بیشتر که هر دانش‌آموز بتواند بگوید که نسبت به آن احساس مالکیت دارد (برای مثال اتاقک‌ها، زیراندازها، صندلی کنار میز و یا بالش).

۱= مناسب: یک یا دو فضا که دانش‌آموزان بتوانند آنها را برای خود بدانند.

۰= نامناسب: هیچ فضایی وجود ندارد که دانش‌آموزان بتوانند آن را برای خود بدانند.

۹- فضاهایی برای تجدید قوا: ☐

برای مقابله کردن با خستگی ذهنی، دانش‌آموزان نیاز به فرصت‌هایی دارند تا در فعالیت‌هایی ایفای نقش کنند که به تمرکز بالا نیاز نداشته باشند. فضاهایی برای این فعالیت‌های تجدید قوا مانند تماشا کردن پرندگان بر روی ناودان باید برای دانش‌آموزان قابل دسترسی باشند که دانش‌آموزان بتوانند آنجا بروند و آنجا را از آن خود بدانند. فضاهای مختص تجدید قوا باید در برگرفته آیت‌هایی مانند صندلی‌های نرم، درختان، حیوانات، یک صندلی در کنار پنجره و یا یک آکواریوم که به راحتی در دید یا دسترس هست باشند.

۲= عالی: سه فضای تجدید قوا و یا بیشتر در محیط یادگیری اصلی

۱= مناسب: یک و یا دو فضا برای تجدید قوا.

۰= نامناسب: فضاهایی برای تجدید قوا موجود نیست.

۱۰- تنوع و انعطاف‌پذیری فضا: ☐

۲= عالی: تنوع مواد، مبلمان و تجهیزات که به دانش‌آموزان اجازه دهد تا ظاهر محیط و نحوه کاربری آنها را تغییر دهند (برای مثال ایجاد و یا پدید آوردن فضاها، حرکت دادن مبلمان و تغییر در حل ارائه مطالب به یک محل غیررسمی برای استراحت و نشان دادن کارهای خود). همچنین تنوع در انواع و اندازه‌های فضاها.

۱= کافی: یک و یا دو فرصت برای دانش‌آموزان تا ظاهر محیط و کاربری فضا را تغییر دهند.

۰= نامناسب: فرصت کم و یا کلاً عدم وجود فرصت برای تغییر ظاهر محیط و کاربری فضا.

۱۱- فضای مهارت‌های حرکتی سنگین:

۲= عالی: یک فضای بازی اختصاصی داخلی برای تمامی کودکان در دسترس و قابل استفاده در هر روز، یک فضای بازی اختصاصی در فضای بیرونی نیز برای مهارت‌های حرکتی سنگین آنها در دسترس است.

۱= مناسب: یک فضای داخلی که می‌تواند برای مهارت‌های حرکتی سنگین در طول روز در دسترس باد و همچنین ممکن است یک فضای بیرونی نیز برای آن مشخص شده باشد.

۰= نامناسب: عدم وجود فضاهای کافی برای مهارت‌های حرکتی سنگین

۱۲- محل نگهداری وسایل:

۲= عالی: غالباً تمامی مواد و اسباب‌بازی‌ها در جایی قرارداده شده‌اند که برای تمام کودکان در دسترس است (برای مثال محفظه‌ها باید به اندازه‌ای کوچک باشند تا بچه‌ها به آنها دسترسی داشته و بتوانند آنها را خودشان حمل کنند و برای دسترسی به آنها به کمک افراد بزرگسال نیاز نداشته باشند).

۱= مناسب: برخی از عوامل و اسباب‌بازی‌ها و نه همه آنها، در جایی قرارداده شده‌اند که در دسترس همه بچه‌ها باشند.

۰= نامناسب: بیشتر وسایل و اسباب‌بازی‌ها در جایی قرارداده شده‌اند که برای همه دانش‌آموزان قابل دسترسی نیستند.

۱۳- معلمان به عنوان افراد حرفه‌ای:

۲= عالی: فضاهای کاری معلمان در کنار هم در گروه‌های کوچکی قرار گرفته‌است و یک فضای کار حرفه‌ای را با کامپیوترها، تلفن‌ها و سایر تجهیزات به صورت مشترک استفاده می‌کنند. این فضا، هر دو فضای ملاقات رسمی و غیر رسمی را پدید آورده و با امکاناتی برای همکاری و برنامه‌ریزی تجهیز شده‌است. اتاق کار در نزدیکی فضاهای یادگیری اصلی است و امکان نظارت غیرمحسوس بر روی جوامع یادگیری را فراهم نموده‌است.

۱= مناسب: معلمان دفتری نیمه‌خصوصی را باهم به صورت اشتراکی استفاده می‌کنند. اتاق کار مشترک معلمان با تجهیزات ضروری در دسترس است اما، ظرفیت محدودی برای جلسات و برنامه‌ریزی‌های رسمی و غیررسمی وجود دارد.

۰= نامناسب: هرکدام از معلمان در کلاس درس خود تنها هستند و ارتباط محدودی با معلمان دیگر برای همکاری، برنامه‌ریزی و یا تعامل دارند.

۱۴- نورپردازی:

۲= عالی: انواع متعدد نورپردازی و فرصت‌هایی برای تغییر دادن آنها؛ راه‌های ساده‌ای برای کنترل سطوح نورپردازی (برای مثال کم‌کننده‌های شدت نور و یا سایه‌اندازها)؛ دسترسی به نور طبیعی روز.

۱= مناسب: نبود عوامل کاهنده از شدت نور و سایر عوامل کنترل‌کننده نور، وجود انواع وسایل مرتبط با نورپردازی و دسترسی نسبی به نور روز.

۰= نامناسب: نبود ظرفیت برای تغییر سطح نورپردازی، عدم تنوع در نورپردازی، دسترسی کم به نور روز.

☐ ۱۵-مبلمان:

۲= عالی: وجود انواع مبلمان که در وضعیت خوبی هستند و می توان آنها را به راحتی به کار برد و جابجا کرد. مقیاس آن متناسب با سن دانش آموزان است.

۱= مناسب: تا حدی تنوع وجود دارد، مبلمان در وضعیت خوبی قرار دارند و اغلب مقیاس آنها متناسب با سن دانش آموزان است.

۰= نامناسب: مبلمان در وضعیت خوبی نیست و مقیاس مناسبی ندارد.

☐ ۱۶-فناوری:

۲= عالی: دانش آموزان می توانند با اتصال به اینترنت از طریق وسیله خود در همه جا بواسطه فناوری بی سیم مجموعه آموزشی، برای یادگیری در هر زمان و هر مکان دسترسی داشته باشند.

۱= مناسب: دانش آموزان می توانند به کامپیوترهای متصل به اینترنت در اغلب ساعات روز دسترسی شته باشند.

۰= نامناسب: فناوری به لابراتورهای مرکزی و ثابت کامپیوتر و یا کامپیوترهایی که در انتهای کلاس درس قرار دارند محدود می شود. ارتباط بی سیم بسیار کم است و یا اصلا وجود ندارد.